

Теорія і практика сучасної лексикографії

Спеціальність 014 «Середня освіта (Українська мова і література)»

Викладач – *Вокальчук Галина Миколаївна*, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука РДГУ.

Кількість кредитів – 3.

Семестр – 11-й.

Одним із викликів сьогодення є збагачення й розвиток національної словникової бази. Вивчення дисципліни «Теорія і практика сучасної лексикографії» допоможе майбутнім філологам вільно орієнтуватися в різномасивному масиві лексикографічних праць, удосконалити практичні навички володіння державною мовою, підняти загальний рівень фахової підготовки на вищій щабель, стати більш конкурентоспроможними на ринку праці (у його гуманітарному сегменті) щодо надання представникам українськомовного соціуму освітніх, комунікативних, інформаційних послуг.

Викладання дисципліни має виразне практичне спрямування й тісно пов'язане з науково-дослідницькою діяльністю неографічної лабораторії «NEOLEX-Рівне» кафедри української мови імені проф. К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету (функціонує з 2010 р.; наук. керівник – проф. Г. М. Вокальчук).

Мета викладання навчальної дисципліни «Теорія і практика сучасної лексикографії» – поглибити й систематизувати знання магістрантів про історію та особливості розвитку вітчизняного словництва, ознайомити з новітніми актуальними напрямками й завданнями української лексикографічної науки, що має виразний інтердисциплінарний характер, удосконалити практичні навички укладання й редагування наукових текстів лексикографічного типу, реалізовувати оригінальні словникові проекти, застосовуючи методологію сучасної лексикографії.

Основні завдання курсу «Теорія і практика сучасної лексикографії»:

- сформулювати у магістрантів наукові погляди на лексикографію як самостійну мовознавчу науку інтердисциплінарного характеру, що має важливе соціо- й лінгвокультурне значення;
- ознайомити магістрантів з історією розвитку українського словництва (яке особливо активно розвивається впродовж останніх трьох десятиріч), внеском видатних письменників (насамперед Т. Г. Шевченка) у збагачення словникового складу української мови;
- поглибити теоретичні знання магістрантів про типологію словників та особливості укладання різножанрової словникової продукції;
- ознайомити магістрантів із базовими принципами лексикографічної параметризації та спеціальними методами і прийомами аналізу словників, що описують сферу мови і мовлення;

- згідно з вимогами освітньо-професійної програми підготовки магістрів зорієнтувати випускників на реалізацію оригінальних науково-дослідницьких (лексикографічних) проектів у царині української неології та неографії, а саме: а) сформулювати у магістрантів практичні вміння й навички дослідження та систематизації неологічних матеріалів; б) навчити укладати й редагувати персональні словники неологічної лексики українських поетів ХХ–ХХІ ст., що передбачено планами науково-дослідницької роботи неографічної лабораторії «NEOLEX-Рівне»;
- продовжувати розвивати аналітичне мислення магістрантів, уміння й навички переконливо аргументувати власні погляди на досліджувані лінгвістичні проблеми, мовні явища і факти.

Очікувані результати навчання

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми підготовки магістрів унаслідок вивчення дисципліни «Теорія і практика сучасної лексикографії» **випускники повинні знати:** історію української лексикографії; принципи та методику лексикографування мовних одиниць (насамперед лексичних); основні лінгвістичні терміни й дефініції, використовувані в сучасних наукових дослідженнях із лексикографії; типологію українських словників; класифікації українських словників за різними ознаками; мікро- та макроструктуру лексикографічних праць; особливості словників мови письменників (зокрема конкордансів); основні вимоги до укладання словників авторської неологічної лексики письменника.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми **магістранти повинні вміти:** вільно користуватися різнотипними лексикографічними джерелами; орієнтуватися у масиві різножанрових словників; орієнтуватися в мікро- та макроструктурі лексикографічних праць; укладати елементарні словникові статті; досліджувати і систематизувати лексикографічні, зокрема неологічні матеріали; переконливо аргументувати власні погляди на досліджувані лінгвістичні проблеми, мовні явища і факти; самостійно планувати та виконувати індивідуальні навчальні та науково-дослідні завдання; концептуально мислити з урахуванням міждисциплінарних зв'язків лексикографії з іншими гуманітарними науками.